

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: TIL CHRISTNE VENNER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "TIL CHRISTNE VENNER", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 5. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig08val-shoot-workid54333.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

TIL CHRISTNE VENNER.

HAANDBOG i *Verdens-Historien* var ved Siden af *Sangværket til den danske Kirke* (1837) Grundtvigs skriftlige Hovedarbejde i Tiaaret 1833- 43. Men hans kraftfulde Aand frembragte i de samme Aar en Mængde mindre Skrifter, Digte og Afhandlinger, hvoraf der i dette Bind skal meddeles et stort Udvalg.

En Del af disse fremkom i *Den nordiske Kirketidende*, som fra 1833 til 1840 blev udgivet af *Jacob Christian Lindberg*, der med trofast Iver og skarp Pen kæmpede for de kirkelige Grundtanker, hans ældre Ven havde fremsat.

Da Grundtvig den 8. September 1833 havde fyldt halvhundrede Aar, skrev han i »Den Nordiske Kirketidende« Nr. 37, for 15. September 1833, Digtet *Til Christne Venner*, som her aftrykkes efter Originalen. Digtet er optrykt i *Poetiske Skrifter* V. Bind Nr. 91, hvor de smaa Afvigelser fra det bevarede Haandskrift findes anførte.

Til Christne Venner.

Ved Mid-Aften Dagen hælder,
Og ved Jevndøgns-Tid i Høst
Livets Efteraar sig melder
Vissest med vor egen Røst,
Nævner kun i Klage-Tone
Markens Guld og Skovens Krone!

6

Dog paa mig ei Straaler blanke
Spillet har med Sommer-Glands,
Født i Høst til Ax at sanke,
Meer end Blomster til en Krands,
Skabt til lønlig kun at gløde
I en sildig Aften-Røde!

Derfor ei som Skjald jeg skiælver
For den kolde, dunkle Tid:
Deiligst blaa sig Buen hvælver
Over Bøge-Toppen hvid,
Høiest løfter da sin Stemme
Fuglen, hvor min Sang har hjemme!

Ja, hvor Kjæmpe-Aanden bygger,
Under Bjerg og Bøg i Skjul,
Der har Natten meer end Skygger,
Vinter en høirøstet Fugl,
I hvis Toner sammensmelte
Fortids Aar med deres Helte!

Vel som Dødelig jeg sukker:
Kun en Blomst er Manddoms-Aar,
Kold er Haanden, som den plukker,
Selv i Skjaldens Urtegaard,
Barsk er, naar dens Aars-Tid skifter, Stormen, som dens Støv henvifter!

Men, o Venner! I, som lytted
Ikke blot til Skjaldens Sang,
Men til hvad langt bedre nytted:
Ordets Røst og Efter-Klang;
I det veed, for mig er Trøsten:
»Tungen lidt kun er mod Røsten!«

Han, hvis Røst er over Vandet,

Aander Liv i os paa Ny,
Han, hvis Haand har Kalken blandet,
Som os løfter over Sky,
Han, vor fuldtro Ven i Nøden,
Han vor Udvei er fra Døden!

7

Vi har godt paa gamle Dage,
Netop naar vor Kraft forgaaer,
Mægtigst *Han* er i de Svage,
Kroner helst de hvide Haar:
Over dem med Viisdoms-Taler
Helst »den Gamles« Aand neddaler!

Derfor lad med Fryd os sande:
Store Ting for os har gjort
Han, der skjænkede alle Lande
»Herrens Huus og Himlens Port,«
Da os faldt som Skjæl fra Øie
Mellem Fædres Kæmpe-Høie!

Ikke blot vi see, hvad Hænder
Nu hardtad kan føle paa,
At med Hast til Jordens Ender
Navnet seierrigt skal gaae,
Som af Ham paa Gylden-Stolen
Kaar tilfælles fik med *Solen*!

Alle Kroner vi tillige
See sig taarne paa vor Drot,
Hans er hele Aandens Rige,
Fiendens er kun Skam og Spot:
Med det Hellige, det Søgne
»*Sandheds*« Alt, undtagen *Løgne*!

Det tilgavns og fryder Øiet:
Skole-Støv ei skiller ad
Hvad vor Konge sammenføied
Til sin prude Klippe-Stad;
Aldrig et Lukaf i Skolen Gjør til Kirke Præd'ke-Stolen!

Endelig vi saae og kjendte,
Hvad med Penne-Fier var dulgt,
At den *Aand*, som *Han* udsendte,
Trolig og *Hans Ord* har fulgt;
Troens *Ord*, som *Tunger* tale,
Ei dets *Tegn*, som *Fingre* male!

8

Ei for *Bogstav* meer vi knæle,
Kun for *Aanden i Guds Ord*,
Som gienføder vore Sjæle,
Bænker os ved Herrens Bord,
Ordet, som skal ingenlunde
Med al Verden gaae tilgrunde!

Det kan røre som *Guds Finger*,
Det kan lyde som *Hans Røst*,
Det kan gaae paa *Veirets Vinger*,
Det kan boe i *Mande-Bryst*,
Det kan staae, naar Klipper vælte,
Trodser Ild, naar Kloder smelte!

Det er Kirkens *Lys* og *Stylte*,
Det er Kirkens *Skjold* og *Værn*,
Tryk-Papir kun har sin Nytte,

Alt som Træ og Steen og Jern,
Ordet tidlig er og silde
Livets Kalk og *Livets Kilde!*

I Begyndelsen var *Ordet*,
Det var *Gud* og *Liv* og *Aand*,
Hvo har kunnet, hvo har turdet
Gjøre det til Streg af Haand!
Hvo vil *Herrens Ord* formene
Uden Stav at gaee alene!

Hvo har vel fra *Guddoms-Ordet*
Taget *Liv* og *Skaber-Magt*,
Hvem har vundet dem ved Mordet,
Hvem har dem i Pressen lagt,
Hvem har kløgtig, trods Fornuften,
Skabt en Sandheds-Aand af *Luften!*

Ingen har, hvad Ingen kunde,
Ordet med en *Finger* rørt,
Hexe-Mestre ingenlunde
Liv og *Aand* i Pennen ført,
Ingen Gud det *Ord* har skrevet,
Hvorved Alt er skabt, og blevet!

9

Derfor lad kun Dagen skride!
Lad kun Høsten Vinter spaae!
Lad kun Tungen sig opslide!
Lad kun Læben vorde blaa,
Muldet paa de fire Fjæle Give fattigt Efter-Mæle!

Som i Himlen, saa paa Jorden,
Ordet lever uden Baand,
Som i Østen, saa i Norden,
Altid *Lys* og *Liv* og *Aand*,
Skaber *Troen*, naar Det klinger,
Haab og *Trøst* med Engle-Vinger!

Leg kun, Vind, med Biomsier-Blade!
Større Syn opleved vi,
Rokkes ikke fra vort Stade,
Hvad end ruller os forbi,
Skal herefter og tilvisse
Skue større Ting end disse!

Derfor, mens vor Lampe brænder,
Vente vi paa Morgen-Gry!
Sanddrue Tunger, rene Hænder,
Gammel Tro i Hjerter nye,
»Glæde som den er om Høsten«,
Glæde over Guddoms-Røsten!